

Briuselis, 2020 06 02
COM(2020) 220 final

2020/0097 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos
mechanizmo**

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pasiūlymu siekiama padaryti tikslinių Sprendimo Nr. 1313/2013/ES (toliau – sprendimas) dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (toliau – Sąjungos mechanizmas) pakeitimų. Pagal šį sprendimą Europos Sąjunga remia, koordinuoja ir papildo valstybių narių veiksmus civilinės saugos srityje, siekdama užkirsti kelią ir pasirengti gamtinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms Sąjungoje ir už jos ribų ir į jas reaguoti. Remiantis solidarumo ir bendros atsakomybės principais bendras šio pasiūlymo tikslas – užtikrinti, kad Sąjunga galėtų teikti geresnę paramą kilus krizėms ir skubią paramą savo piliečiams Europoje ir už jos ribų.

Šis pasiūlymas grindžiamas Europos Parlamento ir Tarybos svarstant Komisijos pasiūlymą COM(2019) 125 *final*¹ iki šiol padaryta pažanga.

Įsitikinta, kad Sąjungos mechanizmas yra naudinga priemonė, kuria sutelkiama ir koordinuojama dalyvaujančiųjų valstybių teikiama pagalba reaguojant į krizes Sąjungoje ir už jos ribų, ir yra konkretus Europos solidarumo įrodymas. Analogiškai pagal skubios paramos priemonę Sąjunga laikinai sudarys palankesnes sąlygas perkelti pacientus ir medicinos darbuotojus iš vienos valstybės narės į kitą – tai labai svarbus indėlis, kuriuo, atsižvelgiant į tarpvalstybinį veiksmų pobūdį, suteikiama apčiuopiama nauda. Tačiau COVID-19 pandemija parodė, kad Europos Sąjungai reikia geriau pasirengti būsimoms didelio masto ekstremaliosioms situacijoms, o kartu atskleidė esamos sistemos trūkumus. Atsižvelgiant į tai, kad mūsų visuomenės yra labai susijusios, ir todėl, susidūrus su ta pačia ekstremaliąja situacija, joms kilo savitarpio pagalbos teikimo sunkumų, tapo akivaizdu, kad reikia imtis aktyvesnių veiksmų Sąjungos lygmeniu. To prašyta ir 2020 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Tarybos bendrame pareiškime.

Sąjungos mechanizmas šiuo metu visiškai priklauso nuo valstybių narių išteklių. Kaip parodė pastarieji mėnesiai, ši Europos tarpusavio solidarumo sistema susilpnėja tada, kai visose arba daugumoje valstybių narių vienu metu susidaro ta pati ekstremalioji situacija, todėl jos negali viena kitai pasiūlyti pagalbos. Šiuo metu Sąjunga, susidarius tokioms didelio masto ir poveikio ekstremaliosioms situacijoms, negali imtis pakankamų veiksmų, kad padėtų pašalinti šiuos esminius trūkumus. Siekiant užtikrinti veiksmingą bendrą Sąjungos atsaką į didelio masto ekstremaliąsias situacijas, Sąjungos mechanizmas turi būti lankstesnis ir labiau nepriklausomas, kad būtų galima veikti Sąjungos lygmeniu tais atvejais, kai nukentėjusios valstybės narės negali to padaryti.

Komisija siūlo pasinaudoti visomis ES biudžeto galimybėmis, kad investicijos būtų telkiamos ir finansinė parama būtų teikiama pirmaisiais lemiamais ekonomikos atsigavimo metais. Šie pasiūlymai grindžiami:

- skubia Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemone. Tai yra remiantis SESV 122 straipsniu parengta išskirtinė priemonė, jos finansavimas bus grindžiamas Sprendimo dėl nuosavų išteklių pasiūlyme nustatytais įgaliojimais. Šiomis lėšomis bus sudarytos sąlygos įgyvendinti greito poveikio priemonės, kuriomis reaguojant į krizę būtų apsaugoti pragyvenimo šaltiniai, gerinama prevencija, didinamas atsparumas ir skatinamas atsigavimas.
- sustiprinta 2021–2027 m. daugiamete finansine programa.

¹ COM(2019) 125, 2019 3 7;

Atsižvelgdama į šias faktines aplinkybes, Komisija siūlo tikslingai peržiūrėti dabartinį Sąjungos mechanizmo teisės aktą ir išspręsti pagrindines problemas, su kuriomis šiuo metu susiduriama naudojantis Sąjungos mechanizmu. Pakeitimais bus sudarytos sąlygos Sąjungos mechanizmui veikti veiksmingiau ir efektyviau, pašalinti esamus trūkumus ir gelbėti gyvybes. Konkrečiai šiame pasiūlyme pateiktais pakeitimais siekiama šių tikslų:

- a) stiprinti tarpsektorinį ir su visuomenės pasirengimu susijusį požiūrį į tarpvalstybinės nelaimių rizikos valdymą, be kita ko, nustatant bazinius ir planavimo elementus Europos lygmeniu, atsižvelgiant į tai, kaip klimato kaita veikia nelaimių riziką;
- b) užtikrinti, kad Komisija galėtų tiesiogiai įsigyti pakankamai rezervui „rescEU“ skirtų pajėgumų;
- c) suteikti Komisijai logistinių pajėgumų teikti įvairios paskirties oro susisiekimo paslaugas esant ekstremaliosioms situacijoms ir užtikrinti, kad transportavimas būtų vykdomas ir pagalba būtų teikiama laiku;
- d) sukurti lankstesnę reagavimo į didelio masto ekstremaliąsias situacijas sistemą;
- e) stiprinti Reagavimo į nelaimės koordinavimo centro operacinio koordinavimo ir stebėsenos vaidmenį remiant greitą ir veiksmingą ES reagavimą į įvairias krizes Sąjungoje ir už jos ribų, papildant esamus reagavimo į krizes mechanizmus ir laikantis esamų tarpinstitucinių susitarimų;
- f) sudaryti sąlygas daugiau investuoti į pasirengimą Sąjungos lygmeniu ir toliau paprastinti biudžeto vykdymą;
- g) sudaryti sąlygas įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, iš Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės biudžeto skiriant finansavimą, kuris yra išorės asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį.

Sustiprintu Sąjungos mechanizmu Sąjungai ir valstybėms narėms, visų pirma toms, kurios, kaip aiškiai matyti iš COVID-19 sukeltos ekstremaliosios situacijos, dėl galimo ekonomikos ir visuomenės gyvenimo sutrikdymo gali patirti sunkių padarinių, būtų sudarytos sąlygos geriau pasirengti būsimai krizei ir greitai bei veiksmingai į ją reaguoti. Ilguoju laikotarpiu nelaimių prevencija ir jų poveikio mažinimas užtikrinant geresnį pasirengimą yra ekonomiškai efektyvesni nei reagavimas į jas, ypač atsižvelgiant į tai, kaip dėl klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo nelaimių rizika didėja visame pasaulyje ir Sąjungoje.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Europos pareiga – parodyti solidarumą ir remti tuos, kuriems reikia pagalbos. Solidarumas, kuriuo grindžiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES, šiuo pasiūlymu bus sustiprintas kartu su bendros atsakomybės ir atskaitomybės principais.

Šis pasiūlymas grindžiamas iki šiol pasiektais teigiamais šios sistemos rezultatais ir sustiprinus nuostatas juo ketinama ištaisyti sistemos trūkumus, kad būtų galima toliau remti, koordinuoti ir papildyti valstybių narių veiksmus šioje srityje.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pagal persvarstomą Sąjungos mechanizmą numatyti veiksmai atitinka bendrą Sąjungos tikslą užtikrinti, kad visos susijusios Sąjungos politikos sritys ir priemonės padėtų, laikantis visų pavojų įtraukimo principo, stiprinti Sąjungos pajėgumus nelaimių rizikos valdymo srityje, pradedant reagavimu į nelaimės ir atsigavimu po jų ir baigiant nelaimių prevencija.

Visų pirma, ypatingas dėmesys skiriamas tam, kad būtų užtikrintas glaudus koordinavimas ir suderinamumas su veiksmais, vykdomais įgyvendinant kitų sričių Sąjungos politiką ir priemones, kuriomis visų pirma siekiama išsaugoti žmonių gyvybes, užkirsti kelią žmonių kančioms ir jas palengvinti, apsaugoti žmogaus orumą, taip pat išvengti neigiamų klimato kaitos padarinių, kuo labiau juos sumažinti ir spręsti su jais susijusias problemas.

Ypač svarbu derinti veiksmus su nauja Sąjungos programa „ES – sveikatos labui“. Įgyvendinant Sąjungos mechanizmą daugiausia dėmesio bus skiriama tiesioginio reagavimo į krizes pajėgumams – susidarius ekstremaliajai situacijai jie turės jau būti parengti naudoti, o programa „ES – sveikatos labui“ apims didelius struktūrinius rezervus, įskaitant pasirengusių medicinos darbuotojų ir ekspertų rezervą, ir sveikatos priežiūros sistemų atsparumo didinimo priemones. Šie ištekliai bus labai svarbūs siekiant užtikrinti koordinuotą reagavimą į krizes Sąjungos lygmeniu.

Šiuo pasiūlymu taip pat numatomi biudžeto ištekliai, būtini Sąjungos veiksams civilinės saugos srityje remti, visų pirma taikant tvirtesnę Sąjungos mechanizmą. Šis mechanizmas padeda siekti svarbiausio tikslo – kurti Europą, kuri apsaugo, kaip nurodyta Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai „Europos Sąjungai, veiksmingai siekiančiai savo prioritetų po 2020 m., skirta nauja, moderni daugiametė finansinė programa“. Pagal naują pasiūlymą dėl daugiametės finansinės programos su civiline sauga susijęs finansavimas įtrauktas į vieną bendrą išlaidų kategoriją – 5 išlaidų kategoriją „Atsparumas, saugumas ir gynyba“. Speciali išlaidų grupė „Atsparumas ir reagavimas į krizes“ apims civilinės saugos vidaus ir išorės aspektus.

Jokiu kitos Sąjungos politikos srities teisėkūros procedūra priimamu aktu šiuo pasiūlymu siekiamų tikslų šiuo metu pasiekti negalima. Todėl veiksmai šioje srityje taip pat neturėtų sutapti.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 196 straipsnis ir 322 straipsnio 1 dalies a punktas.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Komisija turi papildomąją kompetenciją civilinės saugos srityje. Valstybėms narėms ir toliau tenka pagrindinė atsakomybė už nelaimių prevenciją, pasirengimą joms ir reagavimą į jas. Sąjungos mechanizmas sukurtas todėl, kad reagavimo į dideles nelaimes mastas gali viršyti bet kurios pavieniui veikiančios valstybės narės pajėgumus. Mechanizmo esmė – tinkamai koordinuojamos, greitos valstybių narių savitarpio pagalbos teikimas.

Šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti vienos. Sąjungos veiksmai šioje srityje susiję su tarpvalstybinių ir daugiašalių situacijų valdymu, kai būtinai reikia bendrai koordinuoti ir derinti veiksmus viršnacionaliniu lygmeniu.

Kaip parodė COVID-19 protrūkis, visoje Europos Sąjungoje susidarius rimtai didelio masto ekstremaliajai situacijai, siekiant išvengti susiskaidymo, kuriuo būtų apribotas Sąjungos reagavimo veiksmingumas, būtinas bendras, suderintas ir skubus atsakas. Augant poreikiui sutelkti pakankamai išteklių ir juos paskirstyti valstybėms narėms pagal jų poreikius, Sąjunga privalo veikti bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis. Dėl pasaulinio šių ekstremaliųjų

situacijų masto ir poveikio iš tiesų reikia suderintų veiksmų, kuriais būtų užtikrintas greitas ir veiksmingas nelaimių padarinių sušvelninimas ir būtų išvengta jų pasikartojimo.

Atsižvelgiant į naudą, susijusią su galimybe sumažinti žmonių žūčių skaičių, žalą aplinkai, ekonominę bei materialinę žalą ir socialinį poveikį, pasiūlymu užtikrinama akivaizdi ES dalyvavimo pridėtinė vertė.

- **Proporciningumo principas**

Šiuo pasiūlymu neviršijama to, kas būtina tikslams pasiekti. Juo pašalinami trūkumai, nustatyti nuo tada, kai buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2019/420, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo, ir siūlomi Tarybos ir Europos Parlamento suteiktus įgaliojimus atitinkantys sprendimai.

Sąjungai ir valstybėms narėms tenka nedidelė administracinė našta ir ja neviršijama to, kas būtina pasiūlymo tikslams pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013 dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad Taryba spėtų laiku jį priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais nebuvo įmanoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

Poveikio vertinimas

Kadangi pasiūlymas yra skubus, poveikio vertinimas nebuvo atliktas. Tačiau pasiūlymas parengtas remiantis preliminariais COVID-19 protrūkio metu įgyta patirtimi, nustatyta glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais tiek nacionaliniu, tiek Sąjungos lygmenimis, ir taip prisidėta prie išsamaus siūlomų politikos priemonių poveikio vertinimo.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Siūlomų pakeitimų taikymo sritis ir pobūdis yra tiksliai apibrėžti, jais suderinami valstybių narių interesai ir jie yra proporcingi veiklos reikalavimams.

Kalbant bendriau, šiuo pasiūlymu siekiama nustatyti lankstesnę sistemą ir užtikrinti, kad reaguoti į nelaimės būtų galima greitai ir paprastai, taip užtikrinant, kad valstybės narės prireikus galėtų gauti paramą ir pagalbą pagal Sąjungos mechanizmą. Pavyzdžiui, pastarojo meto nelaimės parodė, kad Sąjunga gali būtų nepakankamai pasirengusi ekstremaliosioms situacijoms, kurių plataus masto padarinius vienu metu patiria kelios valstybės narės. Tokiais atvejais valstybės narės, nepaisant jų noro padėti, ne visada gali suteikti pagalbą. Reaguodamos į pasaulinį COVID-19 protrūkį, pagalbos pagal Sąjungos mechanizmą paprašė daugiau kaip 30 valstybių (10 valstybių narių ir Sąjungos mechanizme dalyvaujančių valstybių, taip pat daugiau kaip 20 trečiųjų valstybių). Pagal Sąjungos mechanizmą nepavyko

visapusiškai patenkinti daugumos per COVID-19 protrūkį gautų pagalbos prašymų. Šiuo pasiūlymu Komisija siekia užtikrinti, kad, susidarius panašaus masto situacijoms ateityje, būtų pasiekta geresnių ir veiksmingesnių rezultatų. Tokiais didelio masto ir poveikio ekstremaliųjų situacijų atvejais Sąjunga negali imtis veiksmų, kad padėtų pašalinti šiuos esminius trūkumus, nes jai reikia pajėgumų ir teisinių bei finansinių priemonių, kad, valstybėms narėms vienu metu patiriant sunkumų ir negalint viena kitai padėti, ji taip pat galėtų įgyvendinti savo papildomąją kompetenciją civilinės saugos srityje. Nors Komisija nedelsdama sureagavo į protrūkį sukurdamą Sąjungos medicinos priemonių atsargų rezervą, pirmoji viešųjų pirkimų procedūra buvo pradėta tik praėjus maždaug keturioms savaitėms po pirmųjų patvirtintų COVID-19 atvejų Europoje, nes valstybės narės buvo sutelkusios dėmesį į ekstremaliąją situaciją ir negalėjo užtikrinti greito „rescEU“ pajėgumų įsigijimo ir sandėliavimo valstybių narių saugyklose.

Supaprastinimo tikslais svarbu atsižvelgti į tai, kad, Komisijai tiesiogiai perkant „rescEU“ pajėgumus, būtų galima ne tik imtis savarankiškų veiksmų Sąjungos lygmeniu, bet ir būtų palengvinta finansinė ir administracinė valstybėms narėms tenkanti našta – iš jų nebūtų reikalaujama tiesiogiai pirkti, nuomotis ar finansinės nuomos būdu įsigyti atitinkamų pajėgumų (to nereikalaujama ir COVID-19 protrūkio metu). Siūlomas naujas veiksmų modelis padėtų Komisijai sutaupyti itin svarbaus laiko ir greičiau imtis reikiamų veiksmų. Taip būtų užtikrinta akivaizdi reagavimo į ekstremaliąsias situacijas pastangų pridėtinė vertė ir padėtas tvaraus ekonomikos atsigavimo pagrindas.

Transportas, logistika ir ryšiai yra pagrindiniai visų didelio masto tarptautinės pagalbos operacijų elementai. Todėl Komisija norėtų sustiprinti šios srities nuostatas ir taip užtikrinti, kad Sąjunga galėtų sparčiai reaguoti į krizę.

Įtraukus netiesioginį valdymą kaip biudžeto vykdymo būdą, taip pat palengvėtų biudžeto vykdymas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Bendras 2021–2027 m. Sąjungos civilinės saugos mechanizmui skirtas biudžetas – 3 455 902 000 EUR (dabartinėmis kainomis).

1. 1 268 282 000 EUR skiriama iš 2021–2027 m. DFP 5 išlaidų kategorijoje „Atsparumas, saugumas ir gynyba“ numatytų lėšų (nauja 19 straipsnio 1a dalis).
2. 2 187 620 000 EUR skiriama pagal Europos ekonomikos gaivinimo priemonę, remiantis naujajame Sprendime dėl nuosavų išteklių nustatytais įgaliojimais.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Taikomas Sprendimo Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo 34 straipsnis. Jame nustatyta, kad reguliariai vykdoma veiksmų, kuriems teikiama finansinė parama, stebėseną, siekiant stebėti jų įgyvendinimą. Jame taip pat nustatyti bendresnio pobūdžio reikalavimai Komisijai įvertinti, kaip taikomas sprendimas, ir pateikti tarpinio ir *ex post* vertinimo ataskaitas bei komunikatą dėl įgyvendinimo. Tokie vertinimai turėtų būti grindžiami sprendimo 3 straipsnyje nustatytais rodikliais.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Siekiant aiškinamajame memorandume (1 skirsnyje) išdėstyti tikslų šiuo pasiūlymu iš dalies keičiami kai kurie Sprendimo Nr. 1313/2013/ES straipsniai.

COVID-19 krizė aiškiai parodė valstybių narių tarpusavio priklausomybę, susijusią su jų gebėjimu anksti ir greitai reaguoti į kylančią tarpvalstybinio poveikio ekstremaliąją situaciją. Tokia tarpusavio priklausomybė atsiranda ne tik pandemijos metu, bet ir įvykus įvairioms didelio masto nelaimėms, nuo kurių vienu metu gali nukentėti kelios valstybės narės. Siekiant spręsti su tarpusavio priklausomybe susijusias problemas ir užtikrinti geresnį pasirengimą Sąjungos lygmeniu, būtina glaudžiau bendradarbiauti atsparumo nelaimėms ir planavimo srityse. Šiuo tikslu Komisija siūlo, koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis, nustatyti Sąjungos atsparumo nelaimėms tikslus ir planuoti scenarijus, taip pat spręsti klimato kaitos poveikio nelaimių rizikai problemą.

Siekiant užtikrinti, kad tais atvejais, kai valstybėms narėms nebeužtenka savo pajėgumų, rezerve „rescEU“ būtų sukaupta pakankamai atsargų, Komisija turėtų turėti galimybę tiesiogiai įsigyti „rescEU“ pajėgumų ir taip užtikrinti, kad rezerve būtų pakankamai strateginių išteklių ir valstybėms narėms, atsidūrusioms itin sudėtingoje padėtyje, pavyzdžiui, susidarius didelio masto ekstremaliajai situacijai, būtų suteikta reikiama pagalba. Taip Komisija užtikrins „rescEU“ viešųjų pirkimų ir kitų Sąjungos veiksmų, pvz., programos „ES – sveikatos labui“, nuoseklumą ir tarpusavio papildomumą.

Finansuojant strateginius pajėgumus ir susijusias informacijas apie ekstremaliasias situacijas valdymo infrastruktūrą, bus užtikrinta, kad rezerve „rescEU“ būtų pakankamai pajėgumų, kuriuos pagal šią priemonę būtų galima dislokuoti reaguojant į įvairiausias ekstremaliasias situacijas.

Tais atvejais, kai valstybės narės dėl didžiulio ekstremaliosios situacijos masto nebegalės susidoroti su joms iškilusiais sunkumais, jų pajėgumai bus papildyti šiais strateginiais pajėgumais ir joms bus suteikta papildoma parama. Šie pajėgumai turėtų būti iš anksto strategiškai išdėstyti, kad reaguojant į ekstremaliąją situaciją būtų užtikrinta kuo veiksmingesnė geografinė aprėptis, taip pat turėtų būti užtikrinti būtinieji logistikos, sandėliavimo ir transportavimo pajėgumai.

Pagalbos sandėliavimo ir transportavimo pajėgumai turėtų būti strategiškai susieti siekiant paspartinti pagalbos teikimą ir užtikrinti tinkamą tiekimo grandinės veikimą.

COVID-19 protrūkio metu tapo akivaizdu, kad reikia lankstesnės reagavimo į didelio masto ekstremaliasias situacijas sistemos. Reagavimo mechanizmas būtų taikomas maksimaliai veiksmingai, jei būtų sudarytos sąlygos naudotis papildomais pajėgumais ir būtų užtikrintas didesnis lankstumas dislokuojant „rescEU“ išteklius, nepriklausomai nuo to, kur jie yra reikalingi.

Remiantis 2020 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos išvadomis, reikėtų stiprinti nacionalinių krizių centrų tinklo centre esančio Reagavimo į nelaimes koordinavimo centro operatyvinį vaidmenį remiant greitą ir veiksmingą Sąjungos reagavimą į įvairias krizes Sąjungos teritorijoje ir visame pasaulyje. Nedarant poveikio esamoms sektorinėms ankstyvojo perspėjimo ir pranešimo apie nelaimes sistemoms ir reagavimo į krizes mechanizmams, šis tikslas turi būti pasiektas stiprinant ryšius su kitais atitinkamais krizių valdyme dalyvaujančiais ES lygmens subjektais ir tobulinant jų stebėsenos bei ankstyvojo perspėjimo funkcijas.

Sąjungos pasirengimas pagerės ir papildomi ištekliai Sąjungos mechanizmui bus skirti patvirtinus plataus užmojo biudžetą, kuriuo būtų stiprinami bendri valstybių narių ir Sąjungos reagavimo į nelaimes pajėgumai, taip pat daugiau dėmesio skiriant prevencijai ir

suderinamumui su kitomis pagrindinėmis Sąjungos politikos sritimis gerinti. Reaguojant į ekstremaliąsias situacijas taip pat reikalingas atitinkamas lankstumas vykdant biudžetą ir išimtiniais atvejais, kai būtina greitai reaguoti, tvirtinant skubias priemones.

Šiame pasiūlyme numatyta išbraukti I priedą, kuriame šiuo metu nustatytos finansavimo iš bendro finansinio paketo santykinės procentinės dalys, skiriamos kiekvienam Sąjungos mechanizmo ramsčiui (prevencijai, pasirengimui ir reagavimui). Kaip parodė COVID-19 protrūkis, I priede nurodytomis procentinėmis dalimis neužtikrinamas pakankamas lankstumas, kad Sąjunga galėtų pasiekti savo nustatytus tikslus. Ekstremaliosios situacijos atveju dėl I priede nustatytų procentinių dalių susidaro pernelyg didelė administracinė našta ir gali būti apribotas lankstumas, kurio reikia siekiant prisitaikyti prie tam tikrais metais dėl nelaimių kylančių poreikių. Sąjungos mechanizme įtvirtintas ir šiuo pasiūlymu dar kartą pabrėžiamas poreikis investuoti į visus nelaimių rizikos valdymo ciklo – prevencijos, pasirengimo ir reagavimo – etapus.

Išbraukus I priedą, taip pat turėtų būti išbrauktos esamos 19 straipsnio 5 ir 6 dalys, nes jose daroma tiesioginė nuoroda į I priede nurodytas procentines dalis.

Todėl pasiūlymu taip pat iš dalies keičiamas 30 straipsnis dėl Komisijos naudojimosi suteiktais įgaliojimais. Nors straipsnio esmė nesikeičia, išbraukiamos kryžminės nuorodos į 19 straipsnį. 30 straipsnis nebuvo išbrauktas siekiant užtikrinti galimybę priimti deleguotuosius aktus.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos
mechanizmo**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 196 straipsnį ir 322
straipsnio 1 dalies a punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,

atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sąjungos civilinės saugos mechanizmu (toliau – Sąjungos mechanizmas), reglamentuojamu Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1313/2013/ES⁴, stiprinamas Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimas ir sudaromos lengvesnės sąlygos koordinuoti veiksmus civilinės saugos srityje siekiant pagerinti Sąjungos reagavimą į gamtines ir žmogaus sukeltas nelaimes;
- (2) Sąjungos mechanizmu skatinamas valstybių narių solidarumas pagal Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalį, kartu pripažįstant, kad už gamtinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevenciją, pasirengimą joms ir reagavimą į jas pirmiausia atsakingos valstybės narės;
- (3) precedento neturinti kovos su COVID-19 pandemija patirtis parodė, kad Sąjungos krizių valdymo veiksmingumą riboja ne tik jos valdymo sistemos aprėptis, bet ir nepakankamas Sąjungos pasirengimas nelaimėms, dėl kurių nukenčia dauguma valstybių narių;

² OL C , , p. .

³ OL C , , p. .

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (OL L 347, 2013 12 20, p. 924).

- (4) 2020 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Tarybos bendrame pareiškime⁵ ir 2020 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento rezoliucijoje⁶ Komisija buvo paraginta pateikti pasiūlymų dėl platesnio užmojo ir masto Sąjungos krizių valdymo sistemos;
- (5) siekiant geriau pasirengti tokiems įvykiams ateityje, reikia imtis skubių veiksmų sustiprinti Sąjungos mechanizmą;
- (6) kad pagerintų prevencijos ir pasirengimo planavimą, Sąjunga, glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkamomis mokslininkų bendruomenėmis ir pagrindiniais ekonominės veiklos vykdytojais, turėtų toliau skatinti investuoti į nelaimių prevenciją visuose sektoriuose ir taikyti prevencijos ir pasirengimo pagrindą sudarančius visapusiško rizikos valdymo metodus, atsižvelgiant į įvairių pavojų įtraukimo principą, ekosisteminių metodą ir tikėtiną klimato kaitos poveikį. Šiuo tikslu visų pirma turėtų būti vadovaujamosi tarpsektorinio ir visų pavojų įtraukimo principais, jie turėtų būti grindžiami visos Sąjungos atsparumo didinimo tikslais ir jais remiantis turėtų būti suformuluota pradinė pajėgumų ir pasirengimo apibrėžtis. Apibrėždama visos Sąjungos atsparumo didinimo tikslus, Komisija turi bendradarbiauti su valstybėmis narėmis;
- (7) įgyvendinant Sąjungos mechanizmą reikėtų ir toliau išnaudoti sąveiką su Europos programa dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos, o nustatant visos Sąjungos atsparumo didinimo tikslus turėtų būti atsižvelgiama į Sąjungos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos ir atsparumo didinimo priemonę;
- (8) Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras (toliau – RNKC) – tai visą parą, septynias dienas per savaitę veikiantis Sąjungos lygmens operacijų centras, galintis tikroju laiku stebėti ir remti operacijas, vykdomas reaguojant į įvairias ekstremaliąsias situacijas Sąjungoje ir už jos ribų, todėl jis turėtų būti toliau stiprinamas. Be kita ko, RNKC turėtų geriau koordinuoti veiksmus su valstybių narių nacionalinėmis krizių valdymo sistemomis ir civilinės saugos institucijomis, taip pat su kitomis susijusiomis Sąjungos įstaigomis. RNKC darbas grindžiamas mokslinėmis, be kita ko, Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro teikiamomis, žiniomis;
- (9) taikant Sąjungos mechanizmą turėtų būti naudojamosi Sąjungos kosmoso infrastruktūra, pvz., Europos Žemės stebėjimo programa („Copernicus“), GALILEO, informuotumo apie padėtį kosmose sistema ir vyriausybinio palydoviniu ryšiu (GOVSATCOM), – tai svarbios Sąjungos lygmens priemonės, skirtos reaguoti į vidaus ir išorės ekstremaliąsias situacijas. Naudodamasis „Copernicus“ ekstremaliųjų situacijų valdymo sistemomis, RNKC gauna paramą įvairiais ekstremaliųjų situacijų etapais – nuo ankstyvojo perspėjimo ir prevencijos iki nelaimių ir atsigavimo po jų. GOVSATCOM turi suteikti saugius palydovinio ryšio pajėgumus, specialiai pritaikytus vyriausybių naudotojų poreikiams valdant ekstremaliąsias situacijas. GALILEO yra pirmoji pasaulinė palydovinės navigacijos ir padėties nustatymo infrastruktūra, sukurta specialiai civiliniams tikslams Europoje ir pasaulyje, kuri gali būti naudojama kitose srityse, pvz., ekstremaliųjų situacijų valdymo, įskaitant ankstyvojo perspėjimo veiklą. Viena iš svarbių GALILEO paslaugų bus ekstremaliųjų situacijų valdymo paslauga, kurią teikiant siunčiami signalai ir perspėjama apie gamtines nelaimes ar kitas ekstremaliąsias situacijas tam tikrose vietose. Valstybės

⁵ Bendras Europos Vadovų Tarybos narių pareiškimas (<https://www.consilium.europa.eu/media/43076/26-vc-euco-statement-en.pdf>)

⁶ 2020 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl suderintų ES veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais (2020/2616(RSP))

narės turėtų turėti galimybę naudotis šia paslauga. Jeigu jos nusprendžia ja naudotis, sistemai patvirtinti jos turėtų nustatyti, kurioms nacionalinėms valdžios institucijoms leidžiama naudotis ta ekstremaliųjų situacijų valdymo paslauga, ir pranešti apie jas Komisijai;

- (10) kad Sąjunga turėtų pakankamų veiklos pajėgumų ir galėtų sparčiai reaguoti į didelio masto ekstremaliąją situaciją arba mažai tikėtiną didelio poveikio įvykį, tokį kaip COVID-19 pandemija, jai turėtų būti suteikta galimybė pirkti, nuomotis arba finansinės nuomos būdu ar pagal kitas sutartis įsigyti „rescEU“ pajėgumų, kad ji, įgyvendindama savo papildomąją kompetenciją civilinės saugos srityje ir ypatingą dėmesį skirdama pažeidžiamiesiems asmenims, galėtų suteikti pagalbą valstybėms narėms, kurios negali vienos susidoroti su didelio masto ekstremaliosiomis situacijomis. Tie pajėgumai turi būti iš anksto sutelkti Sąjungoje įsteiguose logistikos centruose arba dėl strateginių priežasčių dislokuoti per patikimus tokių centrų kaip JT humanitarinės pagalbos centrai tinklus;
- (11) valstybių narių pirkti, išsinuomoti arba finansinės nuomos būdu ar pagal kitas sutartis įsigyti „rescEU“ pajėgumai galėtų būti naudojami nacionaliniais tikslais, bet tik tada, kai jie nenaudojami ar nereikalingi pagal Sąjungos mechanizmą vykdomoms reagavimo operacijoms;
- (12) prireikus Sąjunga yra suinteresuota reaguoti į ekstremaliasias situacijas trečiosiose valstybėse. Nors „rescEU“, kaip pajėgumų rezervas, visų pirma yra skirtas naudoti Sąjungoje, tinkamai pagrįstais atvejais ir atsižvelgiant į humanitarinius principus „rescEU“ pajėgumai gali būti dislokuoti už Sąjungos ribų;
- (13) siekiant padėti valstybėms narėms teikti pagalbą, Europos civilinės saugos rezervas turėtų būti toliau stiprinamas bendrai finansuojant jam skirtų pajėgumų, dislokuojamų už Sąjungos ribų, veiklos išlaidas;
- (14) siekiant sudaryti sąlygas Sąjungai reaguoti į bet kokią ekstremaliąją situaciją Sąjungoje ir už jos ribų, labai svarbu turėti būtinus transporto ir logistinius pajėgumus. Itin svarbu ekstremaliųjų situacijų atveju teikti įvairios paskirties oro susisiekimo paslaugas ir užtikrinti, kad pagalba Sąjungoje, taip pat į Sąjungą ir iš jos, būtų gabenama ir pristatoma laiku. Todėl „rescEU“ pajėgumai taip pat turėtų apimti transporto pajėgumus;
- (15) pagal Sąjungos mechanizmą, toliau taikant principą „teršėjas moka“ pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 191 straipsnio 2 dalį ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti)⁷, taip pat turėtų būti teikiama ekologinių nelaimių atveju reikalinga pagalba transportu;
- (16) atsižvelgiant į tai, kad pagal Sąjungos mechanizmą dislokuojant reagavimo operacijoms skirtus „rescEU“ pajėgumus ir taip užtikrinant, kad ekstremaliosiose situacijose atsidūrusiems žmonėms būtų suteikta veiksminga ir greita pagalba, sukuriama didelė Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė, turėtų būti nustatyti papildomi įpareigojimai užtikrinti matomumą, kad Sąjungos veikla būtų pastebima;
- (17) siekiant didinti lankstumą ir užtikrinti optimalų biudžeto vykdymą, kaip biudžeto vykdymo metodas turėtų būti įtrauktas netiesioginis valdymas;

⁷ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, 2004 4 30, p. 56).

- (18) kad būtų skatinamas nuspėjamumas ir ilgalaikis veiksmingumas, įgyvendinama Sprendimą Nr. 1313/2013/ES Komisija turėtų priimti metines arba daugiametes darbo programas, kuriose būtų nurodomi planuojami asignavimai. Tai turėtų padėti Sąjungai lanksčiau vykdyti biudžetą ir taip užtikrinti, kad prevencijos ir pasirengimo veiksmai būtų įgyvendinami veiksmingiau;
- (19) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046⁸ (toliau – Finansinis reglamentas), Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁹, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2988/95¹⁰, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹¹ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939¹² Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir prireikus administracinių nuobaudų skyrimą. Visų pirma pagal Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar būta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančius nusikalstamų veikų atvejus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹³. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiaudamas siekti apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF ir Europos prokuratūrai, kiek tai susiję su valstybėmis narėmis, tvirčiau bendradarbiaujančiomis pagal Reglamentą (ES) 2017/1939, taip pat Europos Audito Rūmams, ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises. Todėl susitarimuose su trečiosiomis valstybėmis ir teritorijomis bei tarptautinėmis organizacijomis ir bet kokiose sutartyse ar susitarimuose, sudaromuose įgyvendinant šį sprendimą, turėtų būti nuostatos, kuriomis Komisijai, Europos Audito Rūmams, Europos prokuratūrai ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai atlikti tokį auditą, patikrinimus ir inspektavimą vietoje laikantis

⁸ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

⁹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

¹⁰ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

¹¹ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

¹² 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

¹³ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

jų atitinkamos kompetencijos ir užtikrinant, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

- (20) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės narės, gali dalyvauti Sąjungos programose pagal Europos ekonominės erdvės susitarimu nustatytą bendradarbiavimo sistemą, pagal kurią programos numatoma įgyvendinti remiantis pagal tą susitarimą priimtu sprendimu. Trečiosios valstybės taip pat gali dalyvauti kitų teisinių priemonių pagrindu. Į šį sprendimą turėtų būti įtraukta konkreti nuostata dėl būtinų teisių ir priemonių suteikimo atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;
- (21) Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kai tinkamai pagrįstais atvejais, susidarius ekstremaliajai situacijai, dėl kurios reikia nedelsiant imtis veiksmų, yra priežastys, dėl kurių privaloma skubėti. Tai leistų Sąjungai nedelsiant reaguoti į didelio masto ekstremaliąsias situacijas, kurios gali daryti didelį poveikį žmonių gyvybei, sveikatai, aplinkai, turtui ir kultūros paveldui ir dėl kurių vienu metu nukenčia dauguma arba visos valstybės narės;
- (22) Sprendimo Nr. 1313/2013/ES 19 straipsnyje nustatytą finansinį paketą reikia pakeisti naujais skaičiais, pateiktais atnaujintame Komisijos pasiūlyme dėl 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos (DFP);
- (23) nors prevencijos ir pasirengimo priemonės yra labai svarbios siekiant užtikrinti didesnę Sąjungos atsparumą reaguojant į gamtines ir žmogaus sukeltas nelaimes, dėl šių nelaimių pobūdžio neįmanoma prognozuoti, ar jos įvyks, kada ir koku mastu. Kaip parodė dabartinė COVID-19 krizė, finansiniai ištekliai, kurių prašoma tinkamam atsakui užtikrinti, įvairiais metais gali labai skirtis ir turėtų būti skiriami nedelsiant. Derinant nuspėjamumo principą su poreikiu greitai reaguoti į naujus poreikius reikia koreguoti finansinį programų įgyvendinimą. Todėl, papildant tai, kas nurodyta Finansinio reglamento 12 straipsnio 4 dalyje, tikslinga leisti nepanaudotus asignavimus perkelti tik į kitus metus ir skirti juos tik reagavimo veiksams;
- (24) vadovaujantis reglamentu (dėl Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės) ir neviršijant jame numatytų išteklių, pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, siekiant likviduoti precedento neturinčius COVID-19 krizės padarinius, turėtų būti įgyvendinamos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės¹⁴. Tokie papildomi ištekliai turėtų būti naudojami taip, kad būtų užtikrintas reglamente [ERI] nustatytų terminų laikymasis;
- (25) Sprendimo Nr. 1313/2013/ES I priedo nuostatos nėra pakankamai lanksčios, kad Sąjunga galėtų tinkamai koreguoti investicijas į prevenciją, pasirengimą ir reagavimą, todėl jis išbraukiamas. Pagal jį investicijų, skirtinų įvairiems nelaimių rizikos valdymo ciklo etapams, lygis turi būti nustatytas iš anksto. Dėl tokio lankstumo nebuvimo Sąjunga negali tinkamai reaguoti į nenuspėjamą nelaimių pobūdį;
- (26) todėl Sprendimas Nr. 1313/2013/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

¹⁴

OL L

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sprendimas Nr. 1313/2013/ES iš dalies keičiamas taip:

(1) 3 straipsnio 2 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) pažanga, padaryta didinant parengties nelaimėms lygį, vertinama pagal reagavimo pajėgumų, įtrauktų į Europos civilinės saugos rezervą, susijusių su 11 straipsnyje nurodytais pajėgumų tikslais, kiekį, CECIS registruotų modulių skaičių ir pagalbai itin sudėtingomis aplinkybėmis teikti numatytų panaudoti „rescEU“ pajėgumų skaičių;“;

(2) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalies e punktas pakeičiamas taip:

„e) savanoriškai dalyvauja rizikos valdymo gebėjimų tarpusavio vertinimuose;“;

(b) įterpiamas f punktas:

„f) gerina dėl nelaimių patirtų nuostolių duomenų rinkimą nacionaliniu arba atitinkamu subnacionaliniu lygmeniu, kad užtikrintų faktais pagrįstų scenarijų rengimą, kaip nurodyta 10 straipsnio 1 dalyje.“;

(c) straipsnis papildomas šia 5 dalimi:

„5. Komisija nustato Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus prevencijos ir pasirengimo veiksams remti. Atsparumo nelaimėms didinimo tikslais užtikrinamas bendras atskaitos taškas, kuriuo remiantis, įvykus didelį grandininį poveikį turinčiai nelaimėi, išsaugomos ypatingos svarbos visuomenės funkcijos ir užtikrinamas vidaus rinkos veikimas. Šie tikslai grindžiami į ateitį orientuotais scenarijais, kuriuose, be kita ko, atsižvelgiama į klimato kaitos poveikį nelaimių rizikai, praeities įvykių duomenis ir tarpsektorinę poveikio analizę, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamoms asmenims.

Komisijai suteikiami įgaliojimai prireikus pagal 30 straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomi Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslai.“;

(3) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras

1. Įsteigiamas Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras. Užtikrinama, kad Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras veiktų visą parą, septynias dienas per savaitę ir kad jis teiktų paslaugas valstybėms narėms ir Komisijai įgyvendinant Sąjungos mechanizmo tikslus.

Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras visų pirma tikruoju laiku koordinuoja, stebi ir remia reagavimo į ekstremaliąsias situacijas veiksmus Sąjungos lygmeniu. Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras glaudžiai bendradarbiauja su nacionalinėmis krizių valdymo sistemomis, civilinės saugos institucijomis ir atitinkamomis Sąjungos įstaigomis.

2. Reagavimo į nelaimes koordinavimo centras naudojasi veiklos, analitiniais, stebėsenos, informacijos valdymo ir ryšių pajėgumais, kad galėtų reaguoti į įvairias ekstremaliąsias situacijas Sąjungoje ir už jos ribų.“;

(4) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) c punktas pakeičiamas taip:

„c) bendradarbiauja su valstybėmis narėmis siekdama:

- kurti tarpvalstybines Sąjungos svarbos nustatymo ir perspėjimo sistemas;
- geriau integruoti esamas sistemas laikantis įvairių pavojų įtraukimo principo ir kuo labiau sutrumpinti pasirengimo reaguoti į nelaimės laiką;
- išlaikyti ir toliau plėtoti informuotumo apie padėtį ir analizės pajėgumus;
- vykdyti stebėseną ir teikti mokslinėmis žiniomis apie nelaimės ir prireikus apie klimato kaitos poveikį grindžiamas konsultacijas;
- mokslinę informaciją paversti operatyvine informacija;
- kurti, palaikyti ir plėtoti Europos mokslines partnerystes, kad į jas būtų įtraukti su gamtiniais ir žmogaus sukeltais pavojais susiję klausimai, o tai savo ruožtu turėtų padėti skatinti nacionalinių ankstyvojo perspėjimo ir pranešimo apie nelaimės sistemų tarpusavio ryšius bei jų ryšį su Reagavimo į nelaimės koordinavimo centru ir CECIS;
- dalijantis mokslinėmis žiniomis, naujoviškomis technologijomis ir patirtimi remti valstybių narių ir įgaliotųjų tarptautinių organizacijų pastangas tobulinti savo ankstyvojo perspėjimo sistemas.“ ;

b) įterpiamas l punktas:

„l) remia valstybes nares teikdama tikslinę informuotumo apie padėtį analizę, ir, be kita ko, bendradarbiaudama su ankstyvojo perspėjimo tarnybomis.“;

(5) 9 straipsnis papildomas šia dalimi:

„10. Kai pagal GALILEO, „Copernicus“, GOVSATCOM ar kitus Kosmoso programos komponentus¹⁵ teikiamos ekstremaliųjų situacijų valdymo paslaugos, kiekviena valstybė narė gali nuspręsti jomis pasinaudoti.

Jeigu valstybė narė nusprendžia pasinaudoti pirmojoje pastraipoje nurodytomis GALILEO ekstremaliųjų situacijų valdymo paslaugomis, ji nustato, kurios nacionalinės institucijos yra įgalios naudotis ta ekstremaliųjų situacijų valdymo paslauga, ir apie tai praneša Komisijai.“;

(6) 10 straipsnis pakeičiamas taip:

„10 straipsnis

Atsparumo nelaimėms didinimo planavimas

„1. Komisija ir valstybės narės bendradarbiauja siekdamos gerinti tarpsektorinį atsparumo gamtinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms, galinčioms turėti tarpvalstybinių padarinių, įskaitant neigiamus klimato kaitos padarinius, didinimo planavimą. Vykdam atsparumo didinimo planavimą, rengiami Sąjungos lygmens nelaimių prevencijos ir reagavimo į jas scenarijai, grindžiami 6 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytais rizikos vertinimais ir 5 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta

¹⁵ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/..., kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013, (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES.

rizikos apžvalga, 6 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytu nelaimių rizikos valdymo planavimu, 6 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytais dėl nelaimių patirtų nuostolių duomenimis, išteklių planavimu, reagavimo pajėgumų dislokavimo planais, ir tai daroma atsižvelgiant į 6 straipsnio 5 dalyje nurodytus Sąjungos atsparumo nelaimėms didinimo tikslus.

2. Planuodamos su atsparumo nelaimėms didinimu susijusias reagavimo į humanitarines krizes operacijas už Sąjungos ribų, Komisija ir valstybės narės nustato ir skatina civilinės saugos pagalbos ir humanitarinės pagalbos finansavimo, kuri teikia Sąjunga ir valstybės narės, sąveiką.“;

(7) 11 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Atsižvelgdama į nustatytą riziką, 6 straipsnio 5 dalyje nurodytus atsparumo didinimo tikslus, 10 straipsnio 1 dalyje nurodytą scenarijų rengimą, taip pat bendrus pajėgumus ir trūkumus, Komisija įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal 33 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, apibrėžia Europos civilinės saugos rezervui reikalingų pagrindinių reagavimo pajėgumų rūšis ir kiekį (toliau – pajėgumų tikslai).

Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, stebi pažangą, padarytą siekiant pajėgumų tikslų, išdėstytų šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytuose įgyvendinimo aktuose, ir nustato galimus svarbius Europos civilinės saugos rezervo reagavimo pajėgumų trūkumus. Nustačiusi tokius trūkumus, Komisija nagrinėja, ar valstybės narės gali gauti reikiamų pajėgumų ne iš Europos civilinės saugos rezervo. Komisija ragina valstybes nares pašalinti svarbius Europos civilinės saugos rezervo reagavimo pajėgumų trūkumus. Šiuo tikslu ji gali remti valstybes nares pagal 20 straipsnį, 21 straipsnio 1 dalies i punktą ir 21 straipsnio 2 dalį.“;

(8) 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 2 ir 3 dalys pakeičiamos taip:

„2. Komisija įgyvendinimo aktuose, priimtuose pagal 33 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, apibrėžia, kokie pajėgumai sudaro „rescEU“, remdamasi 6 straipsnio 5 dalyje nurodytais atsparumo didinimo tikslais, 10 straipsnio 1 dalyje nurodytu scenarijų rengimu ir atsižvelgdama į nustatytą ir naują riziką, bendrus pajėgumus ir trūkumus Sąjungos lygmeniu, visų pirma miškų gaisrų gesinimo iš oro, cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių incidentų ir skubiosios medicininės pagalbos srityse.

3. Komisija arba valstybės narės „rescEU“ pajėgumus perka, nuomojasi arba juos įsigyja finansinės nuomos būdu ir (arba) pagal kitas sutartis. Siekdama kaupti ir paskirstyti atsargas arba teikti paslaugas valstybėms narėms, Komisija gali pirkti, nuomotis arba finansinės nuomos būdu ar pagal kitas sutartis įsigyti „rescEU“ pajėgumų. Tai daroma taikant viešųjų pirkimų procedūras ir laikantis Sąjungos finansinių taisyklių. Jei valstybės narės perka, nuomojasi arba finansinės nuomos būdu ar pagal kitas sutartis įsigyja „rescEU“ pajėgumų, Komisija gali skirti valstybėms narėms tiesiogines dotacijas nerengdama kvietimų teikti pasiūlymus.

Kad įsigytų „rescEU“ pajėgumų, Komisija ir visos to pageidaujančios valstybės narės gali dalyvauti bendrų viešųjų pirkimų procedūroje, vykdomoje pagal Finansinio reglamento 165 straipsnį.

Valstybių narių pirktų, nuomotų arba finansinės nuomos būdu ar pagal kitas sutartis įsigytų „rescEU“ pajėgumų buvimo vieta yra tose valstybėse narėse. Siekiant didinti

Sąjungos atsparumą, Komisijos nupirkti, išsinuomoti arba finansinės nuomos būdu ar pagal kitas sutartis įsigyti „rescEU“ pajėgumai turi būti iš anksto strategiškai išdėstyti Sąjungoje. Konsultuojantis su valstybėmis narėmis Komisijos nupirkti, išsinuomoti arba finansinės nuomos būdu ar pagal kitas sutartis įsigyti „rescEU“ pajėgumai taip pat gali būti išdėstyti trečiojoje valstybėje per patikimus atitinkamų tarptautinių organizacijų valdomus tinklus.“;

(b) 10 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„rescEU“ pajėgumai gali būti dislokuojami už Sąjungos ribų laikantis šio straipsnio 6–9 dalių.“;

(9) 15 straipsnio 3 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) siekdama užtikrinti bendrą informuotumą apie padėtį, kartu su nukentėjusiąją valstybę nare surenka ir analizuoja patvirtintą informaciją apie padėtį ir išplatina ją valstybėms narėms;“;

(10) 17 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Komisija gali atrinkti, paskirti ir nusiųsti ekspertų grupę, sudarytą iš valstybių narių paskirtų ekspertų:

(a) gavusi prašymą suteikti praktinių žinių apie prevenciją pagal 5 straipsnio 2 dalį;

(b) gavusi prašymą suteikti praktinių žinių apie pasirengimą pagal 13 straipsnio 3 dalį;

(c) nelaimės Sąjungoje atveju, kaip nurodyta 15 straipsnio 5 dalyje;

(d) nelaimės už Sąjungos ribų atveju, kaip nurodyta 16 straipsnio 3 dalyje;

Komisijos ir kitų Sąjungos tarnybų ekspertai gali būti integruoti į grupę, siekiant ją paremti ir sudaryti palankesnes sąlygas palaikyti ryšius su Reagavimo į nelaimes koordinavimo centru. JT agentūrų arba kitų tarptautinių organizacijų nusiųsti ekspertai gali būti integruoti į grupę, siekiant sustiprinti bendradarbiavimą ir sudaryti palankesnes sąlygas atlikti bendrus vertinimus.

Kai to reikia veiklos efektyvumui užtikrinti, Komisija gali, atsiųsdama personalo, suteikti papildomos ekspertų, techninės ir mokslinės paramos, taip pat pasitelkti specializuotas mokslines, skubios medicinos pagalbos ir su tam tikrais sektoriais susijusias žinias.

2. Ekspertų atrankos ir skyrimo tvarka yra tokia:

(a) valstybės narės savo atsakomybe paskiria ekspertus, kurie gali būti dislokuoti kaip ekspertų grupių nariai;

(b) Komisija atranka ekspertus ir tų grupių vadovą, remdamasi jų kvalifikacija ir patirtimi, įskaitant baigtų mokymų pagal Sąjungos mechanizmą lygį, ankstesnę dalyvavimo pagal Sąjungos mechanizmą vykdytose misijose ir kitoje tarptautinėje pagalbos teikimo veikloje patirtį; atranka taip pat grindžiama kitais kriterijais, įskaitant kalbų mokėjimą, siekiant užtikrinti, kad visa grupė turėtų konkrečioje situacijoje reikalingų gebėjimų;

(c) Komisija paskiria misijos ekspertus ir grupių vadovus, sutarusi su jų kandidatūras pasiūliusiais valstybei nare.

Komisija praneša valstybėms narėms apie pagal 1 dalį suteiktą papildomą ekspertų paramą.“;

(11) 18 straipsnis pakeičiamas taip:

„18 straipsnis

Transportas ir įranga

1. Nelaimės Sąjungoje ar už Sąjungos ribų atveju Komisija gali padėti valstybėms narėms gauti įrangos arba transporto ir logistinių išteklių teikdama:

a) informaciją apie įrangą ir transporto bei logistinius išteklius, kuriuos valstybės narės gali suteikti, ir keisdamosi šia informacija, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tokios įrangos ar transporto ir logistinių išteklių telkimui;

b) pagalbą valstybėms narėms nustatant transporto ir logistinius išteklius, kurių galima gauti iš kitų šaltinių, įskaitant komercinę rinką, ir palankesnių sąlygų jų gauti sudarymas; arba

c) pagalbą valstybėms narėms nustatant įrangą, kurią galima gauti iš kitų šaltinių, įskaitant komercinę rinką.

2. Komisija gali papildyti valstybių narių teikiamus transporto ir logistinius išteklius kitais ištekliais, kurie būtini siekiant užtikrinti greitą reagavimą į nelaimes.

3. Kai, reaguojant į nelaimes, teikiami pagalbos ištekliai arba įranga, kuriuos prašančioji valstybė narė arba trečioji valstybė įsigijo trečiojoje valstybėje, pagalbą, kurios prašo valstybė narė arba trečioji valstybė, gali sudaryti tik transporto ir logistiniai ištekliai.“;

(12) 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) įterpiama ši dalis:

„1a. Sąjungos mechanizmui įgyvendinti 2021–2027 m. skiriamas finansinis paketas yra 1 268 282 000 EUR dabartinėmis kainomis.“;

(b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Asignavimai, kurie gaunami iš reagavimo į nelaimes pagalbos gavėjų grąžinamų lėšų, sudaro asignuotąsias pajamas, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje.“;

(c) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. 1 ir 1a dalyse nurodytas finansinis paketas paskirstomas gamtinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas veiksmams finansuoti.“;

(d) 5 ir 6 dalys išbraukiamos;

(13) įterpiamas šis straipsnis:

„19 a straipsnis

Pagal Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonę skiriami ištekliai

Reglamento [dėl ERI] 2 straipsnyje nurodytos priemonės pagal šį sprendimą įgyvendinamos panaudojant to reglamento 3 straipsnio 2 dalies a punkto iv papunktyje nurodytas sumas, laikantis jo 4 straipsnio 4 ir 8 dalių reikalavimų.

Šios sumos sudaro išorės asignuotąsias pajamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 21 straipsnio 5 dalį.“;

(14) 20a straipsnis pakeičiamas taip:

„20a straipsnis

Matomumas ir apdovanojimai

Sąjungos finansavimo gavėjai ir suteiktos pagalbos gavėjai nurodo pagalbos ir Sąjungos finansavimo kilmę ir užtikrina jo matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus), teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslią informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

Užtikrinamas tinkamas bet kurios pagal šį sprendimą teikiamos pagalbos arba finansavimo matomumas. Visų pirma valstybės narės užtikrina, kad vykdant viešą komunikaciją apie operacijas, finansuojamas pagal Sąjungos mechanizmą:

- būtų daromos atitinkamos nuorodos į Sąjungos mechanizmą;
- su pagal Sąjungos mechanizmą finansuojamais arba bendrai finansuojamais pajėgumais būtų susiejamas matomas ženklas;
- veiksmai būtų vykdomi naudojant Sąjungos emblemą;
- informacija apie Sąjungos paramą būtų aktyviai teikiama nacionalinei žiniasklaidai ir suinteresuotiesiems subjektams, taip pat savais valstybių narių ryšių kanalais;
- būtų remiami su operacijomis susiję Komisijos komunikacijos veiksmai.

2. Komisija vykdo su šiuo sprendimu ir jo veiksmiais bei rezultatais susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus. Šiam sprendimui skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politinius prioritetus, susijusius su 3 straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais, finansavimo.

3. Pripažindama ir pagerbdama ilgalaikius įsipareigojimus ir neeilinį įnašą į Sąjungos mechanizmo veiklą, Komisija apdovanoja medaliais.“;

(15) 21 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalies g punktas pakeičiamas taip:

„ g) atsparumo didinimo planavimo pagal Sąjungos mechanizmą gerinimas, kaip nurodyta 10 straipsnyje.“;

(b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Finansinė parama 1 dalies j punkte nurodytam veiksmui apima visas išlaidas, būtinas norint užtikrinti, kad pagal Sąjungos mechanizmą būtų galima naudotis „rescEU“ pajėgumais ir juos dislokuoti laikantis šios dalies antros pastraipos. Reikalavimus atitinkančių išlaidų, būtinų norint užtikrinti, kad būtų galima naudotis „rescEU“ pajėgumais ir juos dislokuoti, kategorijos išdėstytos Ia priede.

Komisijai pagal 30 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas Ia priedas dėl reikalavimus atitinkančių išlaidų kategorijų.

Šioje dalyje nurodyta finansinė parama gali būti panaudojama įgyvendinant daugiametes darbo programas. Ilgiau nei vienus metus trunkančių veiksmų atveju biudžetiniai įsipareigojimai gali būti išskaidyti į metines įmokas.“;

(c) 4 dalis išbraukiama;

(16) 22 straipsnio b punktas pakeičiamas taip:

„b) nelaimės atveju parama valstybėms narėms siekiant gauti įrangos ir transporto bei logistinių išteklių, kaip nurodyta 23 straipsnyje;“;

(17) 23 straipsnis pakeičiamas taip:

„23 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai, susiję su įranga ir operacijomis

1. Toliau nurodyti veiksmai atitinka finansinės paramos teikimo reikalavimus, siekiant sudaryti galimybę gauti įrangos ir transporto bei logistinių išteklių pagal Sąjungos mechanizmą:

- (a) informacijos apie įrangą ir transporto bei logistinius išteklius, kuriuos nusprendžia suteikti valstybės narės, teikimas ir keitimasis ja, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas telkti tokią įrangą ar transporto ir logistinius išteklius;
- (b) pagalba valstybėms narėms nustatant transporto ir logistinius išteklius, kurių galima gauti iš kitų šaltinių, įskaitant komercinę rinką, ir palankesnių sąlygų jų gauti sudarymas;
- (c) pagalba valstybėms narėms nustatant įrangą, kurią galima gauti iš kitų šaltinių, įskaitant komercinę rinką;
- (d) greitam reagavimui į nelaimės užtikrinti būtinų transporto ir logistinių išteklių finansavimas. Tokie veiksmai finansinės paramos teikimo reikalavimus atitinka tik tuo atveju, jeigu laikomasi šių kriterijų:
 - i) pagal Sąjungos mechanizmą, remiantis 15 ir 16 straipsniais, pateiktas pagalbos prašymas;
 - ii) siekiant užtikrinti reagavimo į nelaimės veiksmų pagal Sąjungos mechanizmą veiksmingumą, būtini papildomi transporto ir logistiniai ištekliai;
 - iii) pagalba atitinka Reagavimo į nelaimės koordinavimo centro nustatytus poreikius ir yra teikiama pagal Reagavimo į nelaimės koordinavimo centro pateiktas rekomendacijas dėl pagalbos teikimo techninių specifikacijų, kokybės, laiko ir sąlygų;
 - iv) prašančioji valstybė priėmė pagal Sąjungos mechanizmą suteiktą pagalbą tiesiogiai arba per Jungtines Tautas ar jų agentūras arba atitinkamą tarptautinę organizaciją;
 - v) nelaimių trečiojoje valstybėse atvejais pagalba papildo bet kokią teikiamą bendrą Sąjungos humanitarinę pagalbą.

1a. Sąjungos finansinės paramos suma pajėgumų, kurie nėra iš anksto skirti Europos civilinės saugos rezervui ir dislokuojami įvykus arba gresiant nelaimei Sąjungoje arba už jos ribų, transportavimui ir bet kuriai kitai pagalbai transportu, kurios reikia reaguojant į nelaimę, neviršija 75 % visų reikalavimus atitinkančių išlaidų.

2. Sąjungos finansinės paramos suma Europos civilinės saugos rezervui iš anksto skirtiems pajėgumams neviršija 75 % pajėgumų, įskaitant transportą, eksploataavimo išlaidų įvykus arba gresiant nelaimei Sąjungoje arba už jos ribų.

4. Sąjungos finansinės paramos lėšomis transporto ir logistiniams ištekliams gali būti papildomai padengiama ne daugiau kaip 100 % visų reikalavimus atitinkančių išlaidų,

nurodytų a–d punktuose, jeigu tai būtina tam, kad būtų veiksmingai panaudota valstybių narių sutelkta pagalba, ir jeigu išlaidos yra susijusios su viena iš šių veiklos kategorijų:

- (a) trumpalaikė sandėliavimo pajėgumų nuoma siekiant laikinai sandėliuoti valstybių narių pagalbos priemonės, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos jas koordinuotai transportuoti;
- (b) transportavimu iš pagalbą teikiančios valstybės narės į valstybę narę, sudarančią palankesnes sąlygas ją koordinuotai transportuoti;
- (c) valstybių narių pagalbos priemonių perpakavimu, kad būtų kuo geriau panaudoti turimi transporto pajėgumai arba būtų įvykdyti specialūs veiklos reikalavimai, arba
- (d) sutelktos pagalbos priemonių transportavimu vietoje, pervežimu tranzitu ir sandėliavimu siekiant užtikrinti koordinuotą pagalbos pristatymą į galutinę paskirties vietą prašančiojoje valstybėje.

4a. Jeigu „rescEU“ pajėgumai naudojami nacionaliniais tikslais pagal 12 straipsnio 5 dalį, visas išlaidas, įskaitant techninės priežiūros bei remonto išlaidas, padengia pajėgumus naudojanti valstybė narė.

4b. Tuo atveju, kai „rescEU“ pajėgumai dislokuojami pagal Sąjungos mechanizmą, Sąjungos finansinės paramos lėšomis padengiama 75 % veiklos išlaidų.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, Sąjungos finansinės paramos lėšomis padengiama 100 % „rescEU“ pajėgumų, būtinų reaguojant į mažai tikėtinas didelio poveikio nelaimės, veiklos išlaidų, kai tokie pajėgumai dislokuojami pagal Sąjungos mechanizmą.

4c. 12 straipsnio 10 dalyje nurodyto dislokavimo už Sąjungos ribų atveju Sąjungos finansinės paramos lėšomis padengiama 100 % veiklos išlaidų.

4d. Kai šiame straipsnyje nurodytomis Sąjungos finansinės paramos lėšomis nepadengiama 100 % išlaidų, likusią išlaidų sumą padengia pagalbos prašytojas, išskyrus atvejus, kai su pagalbą siūlančia valstybe nare arba valstybe nare, kurioje yra „rescEU“ pajėgumų buvimo vieta, susitariama kitaip.

4e. „rescEU“ pajėgumų dislokavimo atveju Sąjungos finansavimo lėšomis gali būti padengiama 100 % bet kurių tiesioginių išlaidų, būtinų siekiant transportuoti krovinius, logistinius išteklius ir paslaugas Sąjungoje ir į Sąjungą iš trečiųjų valstybių.

5. Transporto telkimo operacijų, kuriose dalyvauja keletas valstybių narių, atveju valstybė narė gali imtis iniciatyvos prašyti Sąjungos finansinės paramos visai operacijai.

6. Kai valstybė narė prašo, kad Komisija sudarytų sutartį dėl transporto paslaugų, Komisija prašo iš dalies kompensuoti išlaidas pagal 2, 3 ir 4 dalyse nurodytas finansavimo normas.

6a. Nedarant poveikio 2 ir 3 dalims, 1a dalyje nurodytomis Sąjungos finansinės paramos lėšomis pagalbai transportuoti, reikalingomis per ekologines nelaimės, kurioms taikomas principas „teršėjas moka“, gali būti padengiama ne daugiau kaip 100 % visų reikalavimus atitinkančių išlaidų. Taikomos šios sąlygos:

- a) nukentėjusioji valstybė narė prašo pagalbos remdamasi tinkamai pagrįstu poreikių vertinimu;
- b) nukentėjusioji valstybė narė pagal visas taikytinas tarptautinės, Sąjungos ar nacionalinės teisės nuostatas imasi visų būtinų veiksmų, kad iš teršėjo pareikalautų kompensacijos ir ją gautų;
- c) gavusi kompensaciją iš teršėjo, nukentėjusioji valstybė narė nedelsdama grąžina lėšas Sąjungai.

7. Toliau nurodytos išlaidos atitinka Sąjungos finansinės paramos transporto ir logistiniams ištekliams pagal šį straipsnį reikalavimus: visos išlaidos, susijusios su transporto ir logistinių išteklių judėjimu, įskaitant visų paslaugų, rinkliavų, logistikos ir tvarkymo išlaidas, kuro ir galimo apgyvendinimo išlaidas, taip pat kitas netiesiogines išlaidas, pavyzdžiui, mokesčius, muitus ir tranzito išlaidas.

8. Transporto išlaidas gali sudaryti vienetui tenkančios išlaidos, vienkartinės išmokos arba fiksuotosios normos, nustatytos pagal išlaidų kategorijas.“;

(18) 25 straipsnis pakeičiamas taip:

„25 straipsnis

Finansinės paramos teikimo būdai ir įgyvendinimo tvarka

1. Komisija teikia Sąjungos finansinę paramą laikydamasi Finansinio reglamento.
2. Komisija teikia Sąjungos finansinę paramą laikydamasi Finansinio reglamento tiesioginio valdymo arba netiesioginio valdymo su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis įstaigomis būdu.
3. Finansinė parama pagal šį sprendimą gali būti teikiama bet kuria Finansiniame reglamente nustatyta forma, visų pirma kaip dotacijos, viešieji pirkimai arba įnašai į patikos fondus.
4. Kad galėtų įgyvendinti šį sprendimą, Komisija priima įgyvendinimo aktus dėl metinių arba daugiamečių darbo programų priėmimo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Metinėse arba daugiamečiose darbo programose nurodomi siejami tikslai, tikėtini rezultatai, įgyvendinimo būdas ir jų visa suma. Jose taip pat apibūdinami finansuoti veiksmai, nurodoma kiekvienam veiksmui skirtų lėšų suma ir orientacinis įgyvendinimo tvarkaraštis. 28 straipsnio 2 dalyje nurodytos finansinės paramos atveju metinėse ir daugiamečiose darbo programose apibūdinami su jose nurodytomis valstybėmis susiję numatomi veiksmai.
Tačiau IV skyriuje nustatytam reagavimui į nelaimės priskiriamų veiksmų, kurių negalima numatyti iš anksto, atveju metinių arba daugiamečių darbo programų nereikalaujama.
5. Be to, kas nustatyta Finansinio reglamento 12 straipsnio 4 dalyje, įsipareigojimų ir mokėjimų asignavimai, kurie nebuvo panaudoti iki finansinių metų, kuriems jie buvo įtraukti į metinį biudžetą, pabaigos, automatiškai perkeliama ir gali būti priskiriami įsipareigojimams bei išmokami iki kitų metų gruodžio 31 d. Perkelti asignavimai naudojami tik reagavimo veiksams. Perkelti asignavimai kitais finansiniais metais naudojami pirmiausia.“;

(19) 27 straipsnis pakeičiamas taip:

„27 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei Sąjungos mechanizme remdamasi pagal tarptautinį susitarimą priimtu sprendimu arba kuria nors kita teisine priemone dalyvauja trečioji valstybė, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, kurių reikia atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Europos Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant

patikrinimus ir inspektavimus vietoje, numatytus Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.“;

(20) 30 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 6 straipsnio 5 dalyje ir 21 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2027 m. gruodžio 31 d.“;

(b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 6 straipsnio 5 dalyje ir 21 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.“;

(c) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Pagal 6 straipsnio 5 dalį arba 21 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.“;

(21) 32 straipsnio 1 dalies i punktas pakeičiamas taip:

„i) paramos pagalbos transportavimui organizavimo, kaip numatyta 18 ir 23 straipsniuose.“;

(22) 33 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Jei yra tinkamai pagrįstų priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus laikydamosi Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnyje nurodytos procedūros.“;

(23) I priedas išbraukiamas;

(24) Ia priedo pavadinimas pakeičiamas taip:

„Reikalavimus atitinkančių išlaidų kategorijos pagal 21 straipsnio 3 dalį“.

2 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Tačiau 1 straipsnio 12 dalies a ir c punktai taikomi nuo 2021 m. sausio 1 d.

3 straipsnis

Adresatai

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1.	PASIŪLYMO APLINKYBĖS	1
2.	TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI	3
3.	<i>EX POST</i> VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI.....	4
	Poveikio vertinimas	4
4.	POVEIKIS BIUDŽETUI	5
5.	KITI ELEMENTAI.....	5
1.	PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA	26
1.1.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas	26
1.2.	Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (<i>programų grupė</i>).....	26
1.3.	Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:	26
1.4.	Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas	26
1.4.1.	Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį.....	26
1.4.2.	Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė	27
1.4.3.	Panašios patirties išvados.....	28
1.4.4.	Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis	28
1.5.	Trukmė ir finansinis poveikis	30
1.6.	Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)	30
2.	VALDYMO PRIEMONĖS.....	31
2.1.	Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės	31
2.2.	Valdymo ir kontrolės sistema (-os)	31
2.2.1.	Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas.....	31
2.2.2.	Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)	31
2.2.3.	Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą).....	32
2.3.	Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės	32
3.	NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS	33
3.1.	Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės).....	33
3.2.	Numatomas poveikis išlaidoms	34
3.2.1.	Numatomo poveikio išlaidoms santrauka	34
3.2.2.	Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka.....	37

3.3. Numatomas poveikis pajamoms 40

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)

14. Reagavimas į krizes

Šis pasiūlymas yra susijęs su civilinės saugos sritimi, ir juo siekiama sustiprinti Sąjungos civilinės saugos mechanizmą (toliau – Sąjungos mechanizmas).

Pagal naują pasiūlymą dėl daugiamečių finansinės programos su civiline sauga susijęs finansavimas įtrauktas į vieną bendrą išlaidų kategoriją – 5 išlaidų kategoriją „Atsparumas, saugumas ir gynyba“. Speciali grupė yra „Atsparumas ir reagavimas į krizes“ (14 antraštinės dalies 02 skyrius). Ši grupė apims civilinės saugos vidaus ir išorės aspektus.

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

nauju veiksmu

nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai¹⁶

x esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

Pasiūlymu siekiama padaryti tikslinių Tarybos sprendimo Nr. 1313/2013/ES (toliau – sprendimas) dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo (toliau – Sąjungos mechanizmas) pakeitimų. Pagal šį sprendimą Europos Sąjunga remia, koordinuoja ir papildo valstybių narių veiksmus civilinės saugos srityje, siekdama užkirsti kelią ir pasirengti gamtinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms Sąjungoje ir už jos ribų ir į jas reaguoti. Remiantis solidarumo ir bendros atsakomybės principais bendras šio pasiūlymo tikslas – užtikrinti, kad Sąjunga galėtų teikti geresnę paramą kilus krizėms ir skubią paramą savo piliečiams Europoje ir už jos ribų.

Šiuo sprendimu iš dalies keičiamas esamas veiksmas (Sąjungos mechanizmas) ir jis turi būti svarstomas tuo pat metu tebenagrinėjant pasiūlymą, kuriuo taip pat iš dalies keičiamas Sąjungos mechanizmas ir kurį Komisija priėmė 2019 m.¹⁷

COVID-19 pandemija parodė, kad Europos Sąjungai reikia geriau pasirengti būsimoms didelio masto ekstremaliosioms situacijoms, o kartu atskleidė esamos sistemos trūkumus. Atsižvelgiant į tai, būtina pasiūlyti papildomų esamos teisinės sistemos pakeitimų, kad Sąjungos mechanizmas būtų sustiprintas.

¹⁶ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

¹⁷ COM(2019) 125 *final*, 2019 3 7.

Ši iniciatyva susijusi su 2021–2027 m. daugiamečių finansinėje programoje Sąjungos mechanizmui skirtu finansiniu paketu.

1.4.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė*

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (ex ante)

Įsitikinta, kad Sąjungos mechanizmas yra naudinga priemonė, kuria sutelkiama ir koordinuojama dalyvaujančiųjų valstybių pagalba, teikiama reaguojant į krizes Sąjungoje ir už jos ribų, ir tai yra konkretus Europos solidarumo įrodymas. Tačiau Covid-19 protrūkis ir vykdamas veiksnius per kitas krizes įgyta patirtis parodė, kad Sąjungos mechanizmą reikia stiprinti toliau. Konkrečiai šiame pasiūlyme pateiktas pakeitimais siekiama šių tikslų:

- a) stiprinti tarpsektorinį ir su visuomenės pasirengimu susijusį požiūrį į tarpvalstybinės nelaimių rizikos valdymą, be kita ko, nustatant bazinius ir planavimo elementus Europos lygmeniu;
- b) užtikrinti, kad Komisija galėtų tiesiogiai įsigyti pakankamai rezervui „rescEU“ skirtų pajėgumų;
- c) suteikti Komisijai logistinių pajėgumų teikti įvairios paskirties oro susisiekimo paslaugas esant ekstremaliosioms situacijoms ir užtikrinti, kad transportavimas būtų vykdomas ir pagalba būtų teikiama laiku;
- d) sukurti lankstesnę reagavimo į didelio masto ekstremaliąsias situacijas sistemą;
- e) stiprinti Reagavimo į nelaimės koordinavimo centro operacinio koordinavimo ir stebėsenos vaidmenį remiant greitą ir veiksmingą ES reagavimą į įvairias krizes Sąjungoje ir už jos ribų;
- f) sudaryti sąlygas daugiau investuoti į pasirengimą Sąjungos lygmeniu ir toliau paprastinti biudžeto vykdymą;
- g) sudaryti sąlygas išorės asignuotosiomis pajamomis finansuoti veiksmingas, adaptuojamas ir tvarias ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemones pagal Sąjungos civilinės saugos mechanizmą, naudojantis Reglamento, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 pandemijos paremti, projekte (COM(2020)441 *final*) numatytu finansavimu.

Šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti vienos. ES veiksmai šioje srityje susiję su tarpvalstybinių ir daugiašalių situacijų valdymu, kai būtina reikia bendrai koordinuoti ir derinti veiksmus viršnacionaliniu lygmeniu.

Kaip parodė COVID-19 protrūkis, visoje Sąjungoje susidarius rimtai didelio masto ekstremaliajai situacijai, siekiant išvengti susiskaidymo, kuriuo būtų apribotas Sąjungos reagavimo veiksmingumas, būtinas bendras, suderintas ir skubus atsakas. Augant poreikiui sutelkti pakankamai išteklių ir juos paskirstyti valstybėms narėms pagal jų poreikius, Sąjunga privalo veikti bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis. Dėl pasaulinio šių ekstremaliųjų situacijų masto ir poveikio iš tiesų reikia suderintų veiksmų, kuriais būtų užtikrintas greitas ir veiksmingas nelaimių padarinių sušvelninimas ir būtų išvengta jų pasikartojimo.

Atsižvelgiant į naudą, susijusią su galimybe sumažinti žmonių žūčių skaičių, žalą aplinkai ir ekonominę bei materialinę žalą, pasiūlymu užtikrinama akivaizdi Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė.

1.4.3. *Panašios patirties išvados*

Sąjungos mechanizmo rezultatai teikia vilčių visų trijų ramsčių (prevencija, pasirengimas ir reagavimas) srityse. Dalyvaujančiosios valstybės ir pagrindiniai suinteresuotieji subjektai jį apskritai vertina teigiamai. Tokia bendra išvada padaryta išorės konsultanto atliktame ir 2017 m. rugpjūčio mėn. paskelbtame tarpiniame (2014–2016 m.) Sąjungos mechanizmo vertinime.

Kita remiantis tarpiniu vertinimu ir Europos Audito Rūmų ataskaita¹⁸ išmokta pamoka – būtina tobulinti Sąjungos mechanizmo rezultatų stebėsenos sistemą. Be kita ko, būtina gerinti išmatuojamumą, pasitelkiant galimus kiekybinius rodiklius ir bazinius scenarijus, kad būtų galima dar daugiau dėmesio skirti ilgalaikiam poveikiui. Komisija nustatė išmatuojamus visų veiksmų rezultatų rodiklius. Tai pirmasis ilgalaikio proceso žingsnis, kurio tikslas – užtikrinti, kad finansinė parama pagal mechanizmą būtų teikiama labiau orientuojantis į rezultatus.

Kitas svarbus šaltinis, kuriuo Komisija grindžia savo pasiūlymą gerinti dabartinį Sąjungos mechanizmo veikimą, yra Sąjungos rizikos apžvalga¹⁹. Rengiant šią apžvalgą pagal galiojančius teisės aktus naudotasi valstybių narių pateiktais nacionaliniais rizikos vertinimais.

Komisija taip pat remiasi patirtimi, įgyta:

- ekstremaliosiose situacijose, į kurias reaguota naudojantis Sąjungos mechanizmu nuo jo sukūrimo 2001 m., ypač per Covid-19 protrūkį sukaupia patirtimi;
- įgyvendinant projektus, finansuotus pagal nuo 2013 m. paskelbtus kvietimus teikti paraiškas dėl pasirengimo ir prevencijos, ir
- vykdant bandomąjį projektą, finansuotą pagal 2008 m. paskelbtą kvietimą teikti paraiškas, kuriuo siekta stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą kovojant su miškų gaisrais.

1.4.4. *Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Pagal persvarstomą Sąjungos mechanizmą numatyti veiksmai atitinka bendrą Sąjungos tikslą užtikrinti, kad visos susijusios Sąjungos politikos sritys ir priemonės padėtų stiprinti Sąjungos pajėgumus nelaimių rizikos valdymo srityje, pradedant reagavimu į nelaimes ir atsigavimu po jų ir baigiant nelaimių prevencija.

Visų pirma, ypatingas dėmesys skiriamas tam, kad būtų užtikrintas glaudus koordinavimas ir suderinamumas su veiksmais, vykdomais įgyvendinant kitų sričių ES politiką ir priemones, kuriomis visų pirma siekiama išsaugoti žmonių gyvybes, užkirsti kelią žmonių kančioms ir jas palengvinti ir apsaugoti žmogaus orumą.

Ypač svarbu derinti veiksmus su nauja Sąjungos programa „ES – sveikatos labui“. Įgyvendinant Sąjungos mechanizmą daugiausia dėmesio bus skiriama tiesioginio reagavimo į krizes pajėgumams – susidarius ekstremaliajai situacijai jie turės jau būti parengti naudoti, o programa „ES – sveikatos labui“ apims didelius struktūrinius rezervus, įskaitant pasirengusių medicinos darbuotojų ir ekspertų rezervą, ir

¹⁸ Europos Audito Rūmai, „Sąjungos civilinės saugos mechanizmas: reagavimo į nelaimes už ES ribų veiksmų koordinavimas buvo iš esmės veiksmingas“, Specialioji ataskaita Nr. 33, 2016 m.

¹⁹ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Overview of Natural and Man-made Disaster Risks the European Union may face“, SWD(2017) 176 *final*, 2017 5 23.

sveikatos priežiūros sistemų atsparumo didinimo priemonės. Šie ištekliai bus labai svarbūs siekiant užtikrinti koordinuotą reagavimą į krizes Sąjungos lygmeniu.

Suderinamumas su:

- 1996 m. birželio 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/96 dėl humanitarinės pagalbos;
- 2002 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1406/2002, įsteigiančiu Europos jūrų saugumo agentūrą;
- 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiančiu Europos Sąjungos solidarumo fondą;
- 2006 m. lapkričio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1717/2006, nustatančiu stabilumo priemonę;
- 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo;
- 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320);
- 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 375/2014, kuriuo įsteigiamas Europos savanoriškos humanitarinės pagalbos korpusas (ES pagalbos savanorių iniciatyva);
- 2016 m. kovo 15 d. Tarybos reglamentu (ES) 2016/369 dėl skubios paramos teikimo Sąjungoje;
- Tarybos reglamentu (ES) 2020/521, kuriuo pagal Reglamentą (ES) 2016/369 aktyvuojamas skubios paramos teikimas ir dėl COVID-19 protrūkio iš dalies keičiamos to reglamento nuostatos;
- Tarybos reglamentu (ES) XXX/XX, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 pandemijos paimti.

1.5. Trukmė ir finansinis poveikis

trukmė ribota

- galioja nuo 2021 01 01 iki 2027 12 31
- įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2021 m. iki 2027 m., o mokėjimų asignavimų – nuo 2021 m. iki 2032 m.;

trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)²⁰

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- vykdomųjų įstaigų.

Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis

Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;
- tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- EIB ir Europos investicijų fondui;
- Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems organams;
- viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

PASTABOS

Įdiegus galimybę vykdyti Sąjungos mechanizmo biudžetą netiesioginio valdymo būdu greta iki šiol naudoto tiesioginio valdymo būdo, suteikiama papildoma priemonė biudžeto vykdymui optimizuoti. Atsižvelgiant į padidėjusį biudžetą, dėl į sąrašą įtrauktų įstaigų įvairovės padidės bendras Sąjungos lėšų panaudojimo veiksmingumas. Kadangi civilinės saugos politika dažnai yra susijusi su neprognozuojamais įvykiais (įvairių rūšių žmogaus sukeltomis ir gamtinėmis nelaimėmis), labai svarbu užtikrinti įtraukimą (dalyvaujančių subjektų atžvilgiu) ir lanksčią daugiametę finansinę programą.

²⁰

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Reguliariai atliekama veiksmų ir priemonių, kurioms pagal šiuos sprendimus skiriama finansinė parama, stebėseną.

Komisija turi įvertinti Sąjungos mechanizmą pagal Sprendimo Nr. 1313/2013/ES 34 straipsnį.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Finansinė parama nelaimių prevencijai ir pasirengimui joms pagal Sąjungos mechanizmą skiriama pagal Civilinės saugos komiteto priimtą metinę darbo programą. Komisija reguliariai informuoja komitetą apie darbo programos įgyvendinimą.

Ji bus įgyvendinama skiriant dotacijas ir sudarant sutartis, o mokėjimo tvarką grindžiant anksčiau sukauptu patirtimi.

Remdamasi patirtimi, įgyta praeityje įgyvendinant Sąjungos mechanizmą, ir siekdama užtikrinti veiksmingą Sąjungos mechanizmo tikslų įgyvendinimą, Komisija ketina įgyvendinti veiksmus naudodama tiesioginį ir netiesioginį valdymą ir visapusiškai atsižvelgdama į ekonomiškumą, veiksmingumą ir didžiausio ekonominio naudingumo principus.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Siekiant užtikrinti, kad pagal Sąjungos mechanizmą skirtos lėšos būtų naudojamos tinkamai ir laikantis atitinkamų teisės aktų, taikoma esama Europos Komisijos vidaus kontrolės sistema.

Dabartinės sistemos struktūra:

1. Pagrindinės tarnybos (Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų generalinio direktorato (GD)) vidaus kontrolės grupė daugiausia dėmesio skiria civilinės saugos srities administracinių procedūrų ir teisės aktų laikymuisi. Šiuo tikslu naudojama Komisijos vidaus kontrolės sistema.

2. Reguliarus išorės auditorių vykdomas dotacijų ir sutarčių, skiriamų iš civilinės saugos biudžeto, auditas įtrauktas į Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD metinį audito planą.

3. Išorės vertintojų atliekamas bendros veiklos vertinimas.

Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir Audito Rūmai gali atlikti įvykdytų veiksmų auditą.

Įgyvendinant Sąjungos mechanizmą netiesioginio valdymo būdu priežiūros ir stebėsenos srityje bus pasinaudota didele įgyvendinant humanitarinės pagalbos priemonę įgyta patirtimi su būtinais pakeitimais.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Numatomos Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD kontrolės strategijos išlaidos sudaro 0,3 % netiesioginio valdymo (2019 m. biudžeto) ir 0,4 % tiesioginio valdymo (2019 m. biudžeto) išlaidų. Pagrindinės šio rodiklio sudedamosios dalys:

– bendros Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD ekspertų vietoje darbuotojų sąnaudos, plus finansų ir operacijų padalinių sąnaudos, padaugintos iš numatomos laiko, skirto kokybės užtikrinimo, kontrolės ir stebėsenos veiklai, dalies;

– bendri Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD išorės audito sektoriaus ištekčiai, skirti auditui ir patikrinimams atlikti.

Atsižvelgdama į nedideles tokios kontrolės sąnaudas ir kartu su jomis susijusią kiekybiškai įvertinamą (klaidų ištaisymai ir susigrąžinamos lėšos) ir kiekybiškai neįvertinamą (kontrolės atgrasomasis poveikis ir kokybės draudimo poveikis) naudą, Komisija gali daryti išvadą, kad kiekybiškai įvertinama ir kiekybiškai neįvertinama kontrolės nauda iš esmės nusveria nedideles tokios kontrolės sąnaudas.

Įgaliotųjų subjektų, įgyvendinančių Sąjungos finansavimą pagal netiesioginio valdymo principą, atveju Komisijos įnašas yra iki 7 % jų tiesioginių reikalavimus atitinkančių išlaidų, siekiant užtikrinti Sąjungos finansavimo priežiūrą ir valdymą.

Tai matyti iš Komisijos patvirtinto 0,87 % daugiamečio likutinio klaidų lygio, nustatyto jos humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos departamente 2019 m.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD kovos su sukčiavimu strategija, atitinkanti Komisijos kovos su sukčiavimu strategiją, taikoma siekiant užtikrinti, kad:

– Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD vidaus kontrolės priemonės, susijusios su kova su sukčiavimu, būtų visiškai suderintos su Komisijos kovos su sukčiavimu strategija;

– taikant Europos civilinės saugos ir humanitarinės pagalbos operacijų GD sukčiavimo rizikos valdymo metodą būtų galima nustatyti sukčiavimo rizikos sritis ir tinkamus sprendimo būdus.

Sistemose, pagal kurias trečiosiose valstybėse naudojamos Sąjungos lėšos, galima gauti svarbius duomenis ir juos panaudoti sukčiavimo rizikai valdyti (pvz., dvigubam finansavimui nustatyti).

Prireikus gali būti sukurtos tinklų grupės ir įdiegtos tinkamos IT priemonės, skirtos su šia sritimi susijusio sukčiavimo atvejams nagrinėti.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
			ELPA šalių ²²	valstybių kandidačių ²³	trečiųjų valstybių ²⁴	pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalies b punktą]
	14 numeris. Reagavimas į krizes 5 išlaidų kategorija. Saugumas ir gynyba	DA / NDA ²¹				
5	14 01 01 – Sąjungos civilinės saugos mechanizmas: paramos išlaidos	NDA	TAIP	TAIP	TAIP	NE
5	14 02 01 – Sąjungos civilinės saugos mechanizmas: prevencija, pasirengimas ir reagavimas	DA	TAIP	TAIP	TAIP	NE

²¹ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

²² ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija. EEE priklausančios ELPA šalys gali prisijungti prie Sąjungos civilinės saugos mechanizmo kaip dalyvaujančiosios valstybės, kaip numatyta Sprendimo Nr. 1313/2013/ES 28 straipsnio 1 dalies a punkte.

²³ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių. Šios valstybės gali prisijungti prie Sąjungos civilinės saugos mechanizmo kaip dalyvaujančiosios valstybės, kaip numatyta Sprendimo Nr. 1313/2013/ES 28 straipsnio 1 dalies b punkte.

²⁴ Šioje lentelėje nuoroda į trečiąsias valstybes turėtų būti suprantama kaip nuoroda į kitas Europos valstybes, kurios dar nėra Sąjungos civilinės saugos mechanizmo dalis, tačiau kurios gali prisijungti ateityje, kaip numatyta Sprendimo Nr. 1313/2013/ES 28 straipsnio 1 dalies a punkte. Iš trečiųjų valstybių nesitikima gauti jokių įnašų, išskyrus nurodytuosius pirmiau.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

Šioje lentelėje pateikiamas Sąjungos civilinės saugos mechanizmui 2021–2027 m. pagal 19 straipsnio 1 dalies a punktą skirtas finansinis paketas. Šia lentele pakeičiama lentelė, pateikta pasiūlymo COM (2019) 125 *final* finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymyje.

5 išlaidų kategorijos išlaidos preliminariai paskirstomos taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5	Atsparumas, saugumas ir gynyba
--	----------	--------------------------------

			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
14 02 01 – Sąjungos civilinės saugos mechanizmas: prevencija, pasirengimas ir reagavimas	Įsipareigojimai (1)		89,703	94,744	101,055	106,454	282,036	292,363	298,210		1 264,565
	Mokėjimai (2)		25,613	47,027	72,889	87,778	143,087	187,377	236,920	463,876	1 262,565
Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš programos paketo lėšų ²⁵	Įsipareigojimai = Mokėjimai (3)		0,500	0,510	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563		3,717
IŠ VISO asignavimų programos paketui	Įsipareigojimai =1+3		90,203	95,254	101,575	106,985	282,577	292,915	298,773		1 268,282
	Mokėjimai =2+3		26,113	47,537	73,409	88,309	143,628	187,929	237,483	463,876	1 268,282

²⁵ Techninė ir (arba) administracinė parama bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Be 19 straipsnio 1a dalyje apibrėžto finansinio paketo, 2 187 620 000 EUR (dabartinėmis kainomis) bus galima naudoti kaip išorės asignuotąsias pajamas (kaip apibrėžta Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalyje) – kaip finansavimą iš Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės biudžeto. Iš jų iki 22 580 000 EUR gali būti skirta administracinėms išlaidoms, įskaitant išorės darbuotojų išlaidas.

Išlaidos iš išorės asignuotųjų pajamų preliminariai paskirstomos taip:

Sąjungos mechanizmas / „rescEU“			2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	Po 2027 m.	IŠ VISO
Veiklos išlaidos iš EURI išorės asignuotųjų pajamų	Įsipareigojimai	(1)	525,290	535,800	546,510	557,440					2165,040
	Mokėjimai	(2)	150,192	270,024	409,595	320,738	209,535	72,916	9,477	722,563	2165,040
Administracinės paramos išlaidos iš EURI išorės asignuotųjų pajamų	Įsipareigojimai = Mokėjimai	(3)	3,040	3,100	3,160	3,220	3,290	3,350	3,420		22,580
Iš viso išorės asignuotųjų pajamų	Įsipareigojimai	=1+3	528,330	538,900	549,670	560,660	3,290	3,350	3,420		2 187,620
	Mokėjimai	=2+3	153,232	273,124	412,755	323,958	212,825	76,266	12,897	722,563	2 187,620

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	---	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	<i>Po 2027 m.</i>	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai		1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500		10,500
Kitos administracinės išlaidos										
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	XX	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500		10,500

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	<i>Po 2027 m.</i>	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal visas daugiametės finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	91,703	96,754	103,075	108,485	284,077	294,415	300,273		1 278,782
	Mokėjimai	27,613	49,037	74,909	89,809	145,128	189,429	238,983	463,876	1 278,782

3.2.2. *Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka*

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	IŠ VISO
-------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,500
Kitos administracinės išlaidos	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	10,500

Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ²⁶								
Žmogiškieji ištekliai ²⁷²⁸	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	11,200
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	0,500	0,510	0,520	0,531	0,541	0,552	0,563	3,717
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos	1,440	1,500	1,560	1,620	1,690	1,750	1,820	11,380
Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	3,540	3,610	3,680	3,751	3,831	3,902	3,983	26,297

IŠ VISO	5,040	5,110	5,180	5,251	5,331	5,402	5,483	36,797
----------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

²⁶ Asignuotosios pajamos

²⁷ Asignuotosios pajamos

²⁸ Asignuotosios pajamos

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
Komisijos būstinė ir atstovybės		10	10	10	10	10	10	10
Delegacijos		-	-	-	-	-	-	-
Moksliniai tyrimai		-	-	-	-	-	-	-
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais): CA, LA, SNE, INT ir JED²⁹								
7 išlaidų kategorija								
Finansuojama pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA	- būstinėje	91	92	93	94	94	94	94
	- delegacijose	-	-	-	-	-	-	-
Finansuojama iš programos paketo lėšų ³⁰	- būstinėje	-	-	-	-	-	-	-
	- delegacijose	-	-	-	-	-	-	-
Moksliniai tyrimai		-	-	-	-	-	-	-
Kita (asignuotosios pajamos)		20	20	20	20	20	20	20
IŠ VISO		30	30	30	30	30	30	30

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Šioje lentelėje pateikti pasiūlyme COM(2019) 125 <i>final</i> numatytuosius papildantys darbuotojų poreikiai. Šis prašymas grindžiamas reikšmingu siūlomo biudžeto padidiniu ir poreikiu valdyti naują veiklą arba didesniu sudėtingumu. Etatų vienetų, kurių prašoma, darbo sritys bus politikos formavimas, teisiniai klausimai (ypatingą dėmesį skiriant viešųjų pirkimų klausimams), finansų valdymas, auditas ir vertinimas.
Išorės darbuotojai	Etatų vienetų, kurių prašoma, darbo sritys bus politikos formavimas, teisiniai klausimai (ypatingą dėmesį skiriant viešųjų pirkimų klausimams), finansų valdymas, auditas ir vertinimas.

²⁹ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

³⁰ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - nuosaviems ištekliams
 - kitoms pajamoms

nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ³¹						
	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
..... straipsnis							

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

³¹ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.